

ПЛІДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО НАН УКРАЇНИ, КБ «ПІВДЕННЕ» ТА МІЖНАРОДНОЇ АКАДЕМІЇ АСТРОНАВТИКИ

**Розширене засідання Координаційної ради
з організації спільних робіт КБ «Південне»
і наукових установ НАН України та спільне
засідання НАН України і МАА**

6 листопада 2014 р. у приміщенні Президії НАН України відбулося розширене засідання Координаційної ради з організації спільних робіт ДП «КБ «Південне» і наукових установ Національної академії наук України та Українського регіонального відділення Міжнародної академії астронавтики.

У розширеному засіданні Координаційної ради з організації спільних робіт ДП «Конструкторське бюро «Південне» ім. М.К. Янгеля» та наукових установ Національної академії наук України, а також у спільному засіданні НАН України та Міжнародної академії астронавтики (МАА), що відбулося 6 листопада 2014 р. в Києві у приміщенні Президії НАН України, взяли участь президент НАН України академік НАН України Б.Є. Патон; радник Президента України — директор Національного інституту стратегічних досліджень академік НАН України В.П. Горбулін; регіональний секретар МАА, член опікунської ради МАА, Генеральний конструктор — Генеральний директор КБ «Південне» академік МАА О.В. Дегтярев; професор Римського університету, член опікунської ради МАА академік МАА Філіппо Граціані (Filippo Graziani); віце-президент НАН України академік НАН України А.Г. Наумовець, голова Ради з космічних досліджень академік НАН України, академік МАА Я.С. Яцків; ректор НТУУ «КПІ» академік НАН України М.З. Згуровський; в.о. головного вченого секретаря НАН України член-кореспондент НАН України В.Л. Богданов, представники наукових установ НАН України, Державного космічного агентства України, КБ «Південне», МАА, підприємств та навчальних закладів України.

Під час засідання Координаційної ради присутні заслухали доповіді Генерального конструктора — Генерального директора КБ «Південне» О.В. Дегтярева, віце-президента НАН України академіка А.Г. Наумовця, керівників постійно діючих робочих груп за напрямками спільних досліджень.

У виступах основну увагу було приділено стану виконання Плану спільної науково-дослідної діяльності КБ «Південне» та наукових установ НАН України на 2014 рік і окреслено коло завдань на 2015 р. Було наголошено, що форма співпраці КБ «Південне» і НАН України в рамках Генеральної угоди від 2012 р. про співробітництво в галузі створення ракетно-космічної техніки повністю підтвердила свою ефективність. Значно зросли обсяги фінансування спільних досліджень з боку КБ «Південне», у поточному році воно становило 10 млн грн. У 2014 р. отримано низку важливих результатів, серед яких слід відзначити одержання експериментальних даних щодо фізико-механічних і теплофізичних властивостей термонавантажених матеріалів у широкому діапазоні робочих температур; проведення проектних досліджень з розроблення детонуючих подовжених зарядів для розрізання відсіку корисного навантаження в польоті; створення багатофункціональних покриттів

із радіопоглинальними властивостями; розроблення оптимальних алгоритмів класифікації змінних зображень для датчика зовнішньої інформації та багато інших.

У доповідях було також підкреслено важливість проведеної спільної роботи з аналізу нових проблемних питань, що постали перед ракетно-космічною галуззю, зокрема, необхідність створення технологій виготовлення стрингерних панелей з алюмінієво-літєвих сплавів із застосуванням лазерного зварювання; технологій та обладнання для зварювання великогабаритних соплових блоків рідинних ракетних двигунів, виготовлених з нержавіючої сталі і титанових сплавів; віртуальних методів прогнозування руйнування конструкцій ракет-носіїв, що дають змогу зменшити обсяги експериментальних відпрацювань. Більшість обговорюваних проблемних питань було включено до Плану спільної науково-дослідної діяльності ДП «КБ «Південне» і наукових установ НАН України на 2015 р., який було підписано у ході зустрічі.

У другій частині заходу відбулося спільне засідання Національної академії наук України та Міжнародної академії астронавтики, присвячене обговоренню попередніх результатів досліджень МАА, ініційованих Україною, аналізу можливостей ініціювання Україною до-

сліджень за новими напрямками, а також участі членів Українського регіонального відділення МАА у дослідженнях інших країн.

З вітальним словом виступили президент НАН України академік НАН України Борис Євгенович Патон і Генеральний конструктор — Генеральний директор КБ «Південне», голова регіонального відділення МАА академік МАА Олександр Вікторович Дегтярев. У виступах було зазначено, що в багатьох країнах світу космічна діяльність є однією з пріоритетних галузей економіки та потужним чинником розвитку передових технологій, а можливість повноцінного обміну досвідом і участь у спільних проектах фахівців різних країн стала вкрай важливою для подальшого розвитку космічної галузі. Як підкреслив академік НАН України Б.Є. Патон, Генеральна угода про науково-технічне співробітництво між Національною академією наук України та ДП «КБ «Південне» ім. М.К. Янгеля» в галузі створення ракетно-космічної техніки, підписана 10 жовтня 2012 р., сприяла істотному зміцненню наукових і творчих зв'язків учених НАН України з фахівцями космічної галузі й поклала початок новим дослідженням, спрямованим на розвиток вітчизняної космічної галузі, а реалізація Меморандуму про взаєморозуміння, пріоритетні напрями і перспективи співробітництва Міжнародної академії астронавтики та Національної академії наук України у космічній сфері, ухваленого 30 травня 2012 р., дала змогу залучити українських науковців до участі у перспективних міжнародних програмах і дослідженнях МАА. На сьогодні в МАА Україну представляють 16 академіків і 10 членів-кореспондентів. Їх дослідницька і експертна діяльність, безсумнівно, збагачує науково-технічний потенціал нашої країни як космічної держави.

Професор Римського університету, член опікунської ради Міжнародної академії астронавтики академік МАА Філіппо Граціані у своєму виступі докладно розповів про загальні напрями діяльності МАА, останні досягнення Академії та перспективи на майбутнє. Окрему частину доповіді професор Ф. Граціані присвятив

обговоренню попередніх результатів запуску космічного апарата UNISAT-6 за допомогою української ракети-носія «Дніпро», який відбувся 19 червня 2014 р.

Під час засідання було підписано Меморандум про взаєморозуміння між КБ «Південне», Римським університетом La Sapienza, компанією GAUSS та компанією ITLC Italconsulting.

Голова Ради з космічних досліджень академік НАН України, академік МАА Ярослав Степанович Яцків розповів про виконання проектів у рамках цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень.

Далі учасники засідання заслухали інформацію про офіційне підписання 16 жовтня 2014 р. Угоди між Національною академією наук України, Державним космічним агентством України і ПрАТ «Систем Солюшнс» про створення Об'єднаної мережі станцій глобальної навігаційної супутникової системи (ГНСС) на території України. Метою такого об'єднання є впровадження і розвиток технологій та сервісів точного позиціонування і навігації, які забезпечать користувачам ГНСС надання на всій території країни високоточної диференційної коригувальної інформації у сфері оборони та національної безпеки, охорони правопорядку, подолання надзвичайних ситуацій, транспорту, землекористування, точного землеробства, будівництва, а також інформації в інтересах проведення наукових досліджень. Мережа охоплює 78 перманентних базових станцій, у тому числі станції Системи координатно-часового та навігаційного забезпечення України (ДКА України); ГНСС-станції, встановлені в рамках Державної програми створення Державної служби єдиного часу та еталонних частот (ГАО НАН України); активні референсні ГНСС-

станції System.NET («Систем Солюшнс»). Спільне використання базових станцій, що належать кожній зі сторін, забезпечить доступ до високоточної коригувальної інформації на більш як 90% території країни. Крім того, було обговорено стан виконання досліджень зі створення супутникової системи моніторингу іоносфери й прогнозування сейсмічної активності Землі та нові напрями співробітництва МАА і КБ «Південне».

Потім члени опікунської ради МАА професор Ф. Граціані і голова Українського регіонального відділення МАА О.В. Дегтярев урочисто вручили дипломи академіків новим членам Міжнародної академії астронавтики, якими стали В.П. Гусинін, А.П. Алпатов, О.В. Пилипенко і А.І. Логвиненко. Відбулося також нагородження членів МАА пам'ятними медалями та знаками.

На завершення заходу учасники констатували, що на основі об'єднання зусиль і залучення науково-промислових кіл України, наукових установ НАН України, членів МАА та провідних представників світового космічного товариства організовано проведення спільних космічних досліджень. На сьогодні вже чітко визначено цілі та структуру кожного пріоритетного напрямку, сформовано дослідницькі групи, затверджено плани робіт, отримано перші результати. Завершити зазначені дослідження передбачено наприкінці 2015 р.

З метою подальшого розвитку творчих зв'язків, поглиблення співробітництва у сфері наукових досліджень та використання космічного простору учасники засідання вирішили за доцільне проводити такі зустрічі на постійній основі.

*Заступник головного редактора
журналу О.О. МЕЛЕЖИК*